

Literatura hebrea y general

Para nuevos inmigrantes
Para escuelas religiosas

Instrucciones para el examen

א. Duración del examen: una hora y media.

ב. Estructura del cuestionario y clave de la evaluación:

Este cuestionario consta de dos partes.

Primera parte – Prosa narrativa (relato de los Sabios

[מעשה חכמים], cuento corto) drama y
monodrama – (2x30) – 60 puntos

Segunda parte – Poesía (Pyut, poesía medieval, la
poesía hebrea del siglo 20)

– (2x20) – 40 puntos

Total – 100 puntos

ג. Material auxiliar autorizado:

- (1) Una lista impresa de las obras literarias estudiadas en clase.
- (2) Un diccionario hebreo - lengua extranjera / lengua extranjera - hebreo, a elección del alumno.

ד. Instrucciones especiales:

- (1) Es obligatorio incorporar la lista impresa de las obras literarias estudiadas en clase al cuadernillo de examen.
- (2) No emplees ejemplos extraídos de una misma obra literaria en respuestas distintas.

Escribe solamente en el cuadernillo del examen, en páginas separadas, todo lo que desees escribir como borrador (títulos, cálculos, etc). Escribe la palabra "טייטה" al inicio de cada página de borrador. Toda anotación realizada en hojas que no pertenezcan al cuadernillo del examen, puede causar la anulación del mismo.

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון – סיפורת (מעשה חכמים, סיפור

קצר) דרמה ומונודרמה

(30x2) – 60 נקודות

פרק שני – שירה (פיוט ושירת ימי הביניים,

השירה העברית במאה ה-20)

(20x2) – 40 נקודות

ס"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו

בכיתה.

(2) מילון לועזי-עברי / עברי-לועזי, לפי

בחירת התלמיד.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) חובה לצרף למחברת הבחינה את

הרשימה המודפסת של היצירות שנלמדו

בכיתה.

(2) אין להדגים בתשובות שונות על פי אותה

יצירה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

¡Buena suerte!

בהצלחה!

Preguntas

Primera parte —Prosa narrativa

(Relato de los Sabios [מעשה חכמים], cuento corto) drama y monodrama

(60 puntos)

Responde a dos de las preguntas 1-11 (cada pregunta – 30 puntos).

Relato de los Sabios

1. He aquí el relato de los Sabios "בתו של רבי עקיבא והנחש".
Léelo, y responde a la pregunta que está a continuación.

בתו של רבי עקיבא והנחש

לְרַבִּי עֲקִיבָא הָיְתָה בֵּת.
אָמְרוּ לוֹ הַכֹּלְדָּיִם: ¹אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁנֹכְנֶסֶת לְבֵית הַחֶפֶה,
מִכִּישׁ אוֹתָהּ נָחָשׁ, וְהִיא מָתָה.
הָיָה דּוֹאֵג עַל הַדָּבָר הָרַבָּה.
אוֹתוֹ הַיּוֹם, נָטְלָה הַמַּכְבֵּנָה, ²נֶעְצָה אוֹתָהּ בְּסֻדָּק,
קָרָה שְׂשֻׁנְעָה [שְׁנֹנְעָה] בְּעִינֵי שֶׁל נָחָשׁ.
בְּבִקּוֹר, כְּשֶׁנָּטְלָה אוֹתָהּ, נִסְרָךְ וּבָא הַנָּחָשׁ אַחֲרֶיהָ.
אָמַר לָהּ אָבִיהָ: מָה עָשִׂית?
אָמְרָה לוֹ: בְּעָרַב בָּא עָנִי, קָרָא בְּפִתְחָה, וְהָיוּ טְרוּדִים כָּל הָעוֹלָם בְּסַעֲדָה,
וְאֵין שׁוֹמֵעַ לוֹ.
קָמַתִּי, וְנָטַלְתִּי אֶת מְנָתִי שְׁנִיתָם לִי, וְנִתְתִּיהָ לוֹ.
אָמַר לָהּ: מִצָּוָה עָשִׂית.
יָצָא רַבִּי עֲקִיבָא וְדָרַשׁ: "וּצִדְקָה תַצְלִיל מָמוֹת" (משלי י, ב).
וְלֹא מִמִּיתָה מְשֻׁנָּה, אֲלָא מִמִּיתָה עֲצָמָה.

כלדיים	-	Los que leen las estrellas (astrólogos)
מכבנה	-	Broche para sujetar una prenda de vestir o el cabello

La serpiente, la pared y la grieta que hay en la pared son símbolos en el Relato de los Sabios que te hemos presentado.

Elige dos de estos símbolos, y explica qué simboliza cada uno de ellos, y cuál es su contribución a la comprensión del mensaje de este Relato de los Sabios.

Presta atención: No emplees ejemplos extraídos de una misma obra literaria en respuestas distintas.

Cuento corto

2. כינורו של רוטשילד / אנטון צ'יכוב

En la proximidad del final del cuento se produce un cambio en Yaacov (Bronza), y en lugar de estar ocupado todo el tiempo haciendo cuentas financieras, se ocupa de realizar sus propias cuentas morales [חשבון נפש].

Explica y ejemplifica esta afirmación.

3. יגון / אנטון צ'יכוב

Te presentamos un fragmento del cuento "יגון" y en él una descripción de Yona el carretero que se halla en la ciudad.

Lee este fragmento, y responde a la pregunta que está a continuación.

עיניו של יונה, חרדות ומלומדות בייסורים, מתרוצצות על פני ההמונים המשוטטים משני צידי הרחוב: האין בין כל אלפי האנשים האלה אפילו אחד שיקשיב לו?

¿Cuál es la respuesta que hay en el cuento a esta pregunta? Explica tu respuesta, y ejemplifícala valiéndote de tres ejemplos del cuento.

4. otro cuento corto u יגון / אנטון צ'יכוב; o כינורו של רוטשילד / אנטון צ'יכוב

Describe el entorno (lugar, paisaje) del cuento corto que has estudiado

(otro cuento corto u "כינורו של רוטשילד" o "יגון"), y explica su contribución a la caracterización del personaje principal del cuento.

Drama

5. בעלת הארמון / לאה גולדברג; o ביקור הגברת הזקנה / פרידריך דירנמט

Describe un personaje secundario de la obra de teatro que has estudiado

("בעלת הארמון" o "ביקור הגברת הזקנה"), expón las relaciones entre este personaje y el personaje principal, y explica la función del personaje secundario en la obra de teatro.

6. ילדי הצל / בן-ציון תומר

Responde a los dos apartados א-ב.

א. Aporta dos ejemplos del motivo del árbol que aparecen en la obra, y explica su contribución a la configuración del significado de la trama y/o a la construcción de los personajes.

(18 puntos)

ב. Elige un motivo adicional que aparece en la obra, y explica su contribución a la configuración del significado de la trama y/o a la construcción de los personajes. (12 puntos)

7. אנטיגונה / סופוקלס

"Hibris" (soberbia) es uno de los factores causantes del amargo final de los héroes trágicos.

Explica y ejemplifica esta afirmación de acuerdo con la vida y el comportamiento del héroe trágico o la heroína trágica de "Antígona".

8. בית בונות/ הנריק איבסן

Te presentamos un fragmento del diálogo entre Nora y Kristine Linde. Léelo, y responde a la pregunta que está a continuación.

נורה: [...] גם לי יש משהו להתגאות בו.

לינדה: אין לי שום ספק. אבל למה את מתכוונת?

נורה: דברי בשקט. שטורוולד לא ישמע! בעד שום הון שבעולם אסור לך – אסור לאף אחד – לגלות את זה, אף אחד מלבדך.

¿Qué se puede entender de este diálogo acerca de las relaciones entre Nora y Torvald Helmer? Explica tu respuesta, y aporta de la obra de teatro tres ejemplos que reflejan las relaciones entre ellos.

9. אויב העם/ הנריק איבסן

Responde a los dos apartados ב-א.

א. Describe la lucha del Doctor Shtockman.

En tu respuesta, escribe también acerca de las consecuencias de su lucha. (20 puntos)

ב. Explica cuáles son los valores que motivan al Doctor Shtockman en su lucha. (10 puntos)

Monodrama

10. לרקוד עם אבא/ איציק ויינגרטן

Te presentamos un fragmento con las palabras que el padre le dice a su hijo.

Lee el fragmento, y responde a la pregunta que está a continuación.

[...] יש ריקודים שחייבים להיךקד. לפעמים הם נמצאים בגוף הרבה זמן, ובסוף הם נרקדים מעצמם [...] ריקוד שצריך להירקד, לא הולך לאיבוד [...] כמו פסלים שנמצאים בסלע והפסל רק משחרר אותם. או שירים שמישהו בא ופותח להם שער, שיעופו מהכלוב.

Interpreta estas palabras, y explica de qué modo éstas representan al personaje del padre, al personaje del hijo y a la relación entre ellos.

11. אחת זקנה/ נאווה סמל

Al comenzar su discurso a los niños de su clase, Jana dice: "בית זה משהו שאתה בוחר".

A continuación dice Jana: "אף פעם לא הייתה לי אפשרות לבחור"

Al final de su discurso dice: "פחדתי לבחור ואתם נתתם לי את האומץ"

Estas tres frases de Jana expresan el proceso que ella ha atravesado.

Explica cuál es el proceso por el que ha pasado Jana, y ejemplifica tu respuesta valiéndote del monodrama.

Segunda Parte — Poesía (Pyut, poesía medieval, la poesía hebrea del siglo 20) (40 puntos)

Responde a dos de las preguntas 12 – 18 (cada pregunta – 20 puntos).

Pyut [פיוט]

12. Lee el siguiente Pyut, y responde a la pregunta que está a continuación.

אל נורא עלילה / ר' משה אבן עזרא

אל נורא עלילה.

המציא לנו מחילה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 5 זכר צדקת אביהם. וחדש את ימיהם.

כקדם ותחלה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 1 מתי מספר קרואים. לך עין נושאים.

ומסלדים בחילה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 6 קרא נא שנת רצון. והשב שארית הצאן.

לאהליבה ואהלה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 2 שופכים לך נפשם. מחה פשעם וכחשם.

והמציאם מחילה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 7 תזכו לשנים רבות. הבנים והאבות.

בדיצה ובצהלה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 3 יהיה להם לסתרה. וחלצם ממארה.

וחתמם להוד ולגילה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 8 מיכאל שר ישראל. אליהו וגבריאל.

בשרו נא הגאלה. בשעת הנעילה:

מחרוזת 4 חון אותם ורחם. וכל לוחץ ולוחם.

עשה בהם פלילה. בשעת הנעילה:

Las dos estrofas que finalizan el Pyut son un suplemento tardío al Pyut.

Interpreta estas dos estrofas, y explica cómo se puede saber que dichas estrofas fueron agregadas tardíamente al Pyut.

Poesía medieval

13. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

יְדַעְתָּנִי בְּטָרִם תְּצַרְנִי / ר' יהודה הלוי

- 1 יְדַעְתָּנִי בְּטָרִם תְּצַרְנִי, / וְכָל עוֹד רוּחָךְ בִּי – תְּצַרְנִי.
- 2 הֵיטֵשׁ לִי מַעֲמָד, אִם תִּהְדָּפְנִי, / וְאִם לִי מִהֲלָךְ, אִם תַּעֲצֹרְנִי?
- 3 וּמָה אֲמַר? – וּמִחֲשָׁבִי בִּידְךָ! / וּמָה אוֹכֵל עֲשֵׂה עַד תַּעֲזֹרְנִי?
- 4 דְּרִשְׁתִּיךְ בַּעַת רָצוֹן – עֲנֵנִי / וְכַצְנָה רָצוֹנָךְ תַּעֲטֹרְנִי,
- 5 הַקִּימֵנִי לְשִׁחַר אֶת דְּבִירְךָ / וְאֶת שְׁמֶךָ לְבָרֶךְ עוֹרְרִנִּי!

Interpreta la cuarta estrofa del poema, y explica su vínculo con la totalidad del poema.

14. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

רְאֵה שְׁמֶשׁ / ר' שלמה אבן-גבירול

רְאֵה שְׁמֶשׁ לַעַת עֶרֶב אֲדָמָה / כְּאֵלּוּ לְבִשָּׁה תוֹלַע לְמַכָּסָה,
תִּפְשֵׁט פָּאֲתֵי צִפּוֹן וְיָמִין / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמָן תִּכְסֶּה,
וְאַרְצִי – עֲזָבָה אוֹתָהּ עֲרֻמָּה / בְּצֵל הַלִּילָה תֵּלִין וְתִחַסֶּה,
וְהַשְׁחַק אֲזִי קָדָר, כְּאֵלּוּ / בְּשִׁק עַל מוֹת יְקוּתִיאל מְכַסֶּה.

Elige del poema dos recursos artísticos, y explica cómo ellos configuran el dolor del hablante lírico por la muerte de Yekutiel.

La poesía hebrea del siglo 20

Eretz Israel y Jerusalén

15. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

גלות / בלפור חקק

בית 1	סבי היו לו בגדי כהנה שקופים ורקמה לו אמו בדש הכתנת התכלה פסי זהב יפים. וחקקה לו את שמו בענג באותיות של כסף, אור מזקק. סבא שלי. מורד בן רפאל חקק.	בית 3	סבא שלי מלך עצוב. נולד בבגדי משי ורקמה בגדי חמודות. וכאשר גלה אל ארץ נשחתו בגדיו, נשחת הודו. רק במותו הלבשוהו תכריך כעטר טלית שקבל מאביו טלית ירשה חקוקה תכלת אותיות של קדשה.
בית 2	ועלה סבי כאברהם מאור מאותה ארץ על פי אותו דבור. עלה עלה אל אותה אדמת מולדת. ולא היתה לו עוד הכתנת הנחמדת. ואבדה לו שררתו ואבל נגה פגיו ונשחת הכסף ונשחט הזהב. ובשוקים רכל סבי מכר את אוצרותיו בגדים בלים, מרפלת אכזב לשונו כבדה, נביא געזב.	בית 4	ולא ארץ הטלית דמיתי לראות פסי זהב יפים. אור מזקק. סבא שלי. מורד בן רפאל חקק.

Describe las apariciones del motivo de la plata y del oro en el poema, y explica cómo este motivo representa el cambio que se produjo en la situación del abuelo después de su Aliyá a Eretz Israel.

Poemas a la sombra del Holocausto

16. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

טֹרְקִטוֹרִים / רוני סומק

הַבָּנִים שֶׁל דּוֹקטוֹר מְנַגֵּלָה מוֹכְרִים טֹרְקִטוֹרִים בית 1

בְּדֶרֶךְ שִׁבּוֹן מִיֵּנֶן לְשִׁטּוֹטְגֵרֵט.

מִי שִׁיקָנָה אוֹתָם יַחֲרֹשׁ אֶת הָאֲדָמָה,

יִשְׁקָה עֵץ,

יִצְבַּע בְּאָדָם אֶת רַעֲפֵי הַבַּיִת

וּבִפְסִטִּיבֵל הַבִּירָה יִרְאֶה אֵיד תְּזַמְרֶת הַמַּסְבָּאָה

מֵאֲצֶבֶת עַל הָרַחֲבָה כֹּחֲלִי בְּדִיל בַּחֲלוֹן רֶאֱוָה.

בְּמִכּוֹן הַיָּפִי שֶׁל הַהִיסְטוֹרִיָּה יוֹדְעִים לְסַרֵּק בְּלוֹרִית בית 2

אֶפְלוּ בְּשַׁעֲרָה שֶׁל

מִפְּלָצָה.

Interpreta los dos versos que finalizan la estrofa 1, y explica su función en la construcción del significado del poema.

La vida de pareja y el amor

17. Te presentamos el poema ב (que comienza con las palabras: "נפרדנו כך") extraído de la recopilación de poemas: שירי אהב"ה, de Lea Goldberg. Léelo y responde a la pregunta que está a continuación.

ב

נפרדנו כך. היטב, היטב חרה לי.
הערפל בינינו כחומה.
זאת הטפה שעל ידי נותרה לי
טפת סגור ודאי היא, לא דמעה.

לדור הזה הבכי הוא כלמה,
הוא לא יבכה על אהבה גוססת.
ביום הדין ובלילות הקסד
אדיש וגא הוא לא יוריד דמעה.

נפרדנו כך. הרחוב המה, המה.
דחפני איזה הלך, ומנגד
הערפל תלוי כהינומה.

מאין בלבי חדרה חוגגת?
אולי, בכל זאת, זו היתה דמעה.

Describe el proceso sentimental por el que pasa la hablante lírica del poema, y explica la contribución de uno de los recursos artísticos del poema a la configuración de este proceso.

El hombre y su identidad

18. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

דְּבַרִי רָקַע רְאֲשׁוֹנַיִם / אֲרֻז בִּיטוֹן

אָמִי אָמִי

בית 1

מִכְפָּר הַשִּׁיחִים הַיָּרְקִים בְּיָרֵק אַחֵר.
מִזֶּן הַצִּפְרִים הַמַּחְלִיבוֹת חֶלֶב מֵתוֹק מְכַל מֵתוֹק,
מַעֲרֵשׁ זְמִירִי אֶלֶף לִילָה וְעוֹד לִילָה.

אָמִי אָמִי

בית 2

שֶׁהֲרִחֲקָה רְעוֹת
בְּאֶצְבָּעוֹת צֶרְדּוֹת
בְּהִלָּקָאוֹת חֲזָה
וּבְנֶשֶׁם כָּל הָאֲמָהוֹת.

אָבִי אָבִי

בית 3

אֲשֶׁר עֶסֶק בְּעוֹלָמוֹת
אֲשֶׁר קָדַשׁ שְׁבָתוֹת בְּעֶרְאֵק נָקִי
אֲשֶׁר הָיָה בָּקִי מֵאִין כְּמוֹהוּ
בְּהִלְכוֹת בֵּית כְּנָסֶת.

אָנִי אָנִי

בית 4

שֶׁהֲרִחֲקָתִי עֲצָמִי
הֲרִחַק אֶל תּוֹךְ לְבִי
שֶׁכְּשֶׁהִכַּל הָיוּ יְשׁוּגִים
הִיִּיתִי מִשְׁגֹּן
הֲרִחַק אֶל תּוֹךְ לְבִי
מִסּוֹת קִטְנוֹת שֶׁל בֶּן
בִּיהוּדִית
מְרוֹקָאִית.

¿De qué modo las "מסות קטנות של בן" están conectadas al mundo del hablante lírico del poema?

Explica y ejemplifica tu respuesta.

¡Buena suerte!

Los derechos de autor están reservados al Estado de Israel.
Está prohibida su copia o difusión, salvo autorización expresa del
Ministerio de Educación.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך